

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

Opieka neurologiczna, geriatryczna i psychiatryczna dla osób starszych

Nie każdy problem osoby starszej wymaga tego samego rodzaju placówki.

Ten przewodnik pomaga rodzinie zorientować się, gdzie szukać pomocy przy nagłym pogorszeniu neurologicznym, po udarze, przy narastającej niesprawności, zaburzeniach psychicznych lub problemach poznawczych.

NAGŁE OBJAWY NEUROLOGICZNE

112 / 999 / SOR

Nagły niedowład, opadnięcie kącika ust, nowe zaburzenia mowy lub rozumienia, utrata przytomności, nagłe silne zaburzenia równowagi, bardzo silny nowy ból głowy lub inne gwałtowne objawy neurologiczne wymagają pilnej oceny medycznej.

ODDZIAŁ NEUROLOGII DLA DOROSŁYCH

Właściwy m.in. przy udarze i TIA, padaczce, nagłych lub postępujących objawach neurologicznych, chorobach neurodegeneracyjnych, zaburzeniach ruchowych i innych chorobach układu nerwowego wymagających diagnostyki szpitalnej.

ODDZIAŁ REHABILITACJI NEUROLOGICZNEJ

Szczególnie ważny po udarze mózgu, urazie czaszkowo-mózgowym, uszkodzeniu rdzenia i innych chorobach neurologicznych powodujących utratę sprawności. Rehabilitacja może obejmować fizjoterapię, terapię zajęciową, neurologopedię oraz wsparcie psychologiczne/neuropsychologiczne – zależnie od ośrodka.

ODDZIAŁ GERIATRII

Przydatny, gdy u starszej osoby współistnieje kilka chorób i problemów: pogorszenie sprawności, upadki, wielolekowość, osłabienie, zaburzenia poznawcze, trudności w samodzielnym funkcjonowaniu. Geriatria patrzy na pacjenta całościowo, a nie wyłącznie przez pryzmat jednej choroby.

ODDZIAŁ PSYCHIATRII DLA DOROSŁYCH

Może być potrzebny przy ciężkiej depresji, psychozie, manii, poważnych zaburzeniach zachowania, silnym pobudzeniu, zagrożeniu samobójczym lub innym stanie psychicznym wymagającym leczenia całodobowego.

POMOC PSYCHIATRYCZNA BEZ HOSPITALIZACJI

PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO

To miejsce leczenia ambulatoryjnego. Pomoc psychiatryczna i psychologiczna finansowana przez NFZ może być udzielana bez konieczności hospitalizacji. Do psychiatrii w poradni zdrowia psychicznego nie jest wymagane skierowanie.

CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO (CZP)

CZP dla osób dorosłych organizuje pomoc możliwie blisko miejsca zamieszkania. W zależności od potrzeb dostępna może być pomoc ambulatoryjna, dzienna, środowiskowa i całodobowa. Pilotaż CZP trwa do 31 grudnia 2026 r.; od 2027 r. centra mają funkcjonować jako stały element systemu świadczeń gwarantowanych.

ZESPÓŁ LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO

To szczególnie cenna forma pomocy dla osób, które mają trudność z regularnym docieraniem do poradni. Zespół może prowadzić część leczenia i wsparcia w środowisku życia pacjenta – zakres zależy od konkretnej placówki.

JAK WYBRAĆ?

SYTUACJA	GDZIE SZUKAĆ POMOCY
Nagły udar / nagłe zaburzenia mowy / niedowład	112 / 999 / SOR
Stan po udarze lub ciężkim urazie neurologicznym	neurologia → rehabilitacja neurologiczna
Wielochorobowość + spadek sprawności + problemy poznawcze	geriatria
Ciężka depresja / psychoza / silne pobudzenie	psychiatria / CZP; w zagrożeniu życia – pomoc pilna
Przewlekłe problemy psychiczne	poradnia zdrowia psychicznego / CZP
Trudność z wychodzeniem z domu	zapytaj o leczenie środowiskowe

JAK ZNALEŹĆ AKTUALNĄ PLACÓWKĘ?

Najbezpieczniej korzystać z Informatora o Terminach Leczenia NFZ oraz informacji właściwego oddziału wojewódzkiego NFZ. Telefoniczna Informacja Pacjenta NFZ: 800 190 590.

Przy wyborze placówki zawsze potwierdź telefonicznie aktualny zakres świadczeń, zasady przyjęcia i wymagane skierowanie.

Źródła informacyjne: Narodowy Fundusz Zdrowia, pacjent.gov.pl i Ministerstwo Zdrowia. Stan informacji: wrzesień 2026 r. Materiał edukacyjny – nie zastępuje indywidualnej kwalifikacji medycznej.